

oktober 2025

Utvärdering KviSk:s projekt Fred på jorden-Fred med jorden

Utvärderingen har genomförts i tre olika delar:

- skriftliga enkätfrågor till stiftsgruppernas ombud vid Våreld i mars 2025,
- projektgruppen vid möte eller skriftliga svar från frånvarande i maj 2025,
- skriftliga frågor till styrelsen i augusti 2025.

Svaren har sammanställts av projektets arbetsgrupp och bearbetats i hela projektgruppen.

Projektet pågick under tiden maj 2022 tom mars 2025 och redovisades vid Våreld 2025. Utvärderingen presenteras vid Höstglöd 2025.

Så här gjorde vi utvärderingen

Projektgruppen

I projektgruppen har nio deltagare medverkat i utvärderingen genom möte eller genom att besvara planerade frågor skriftligt. Fokus för frågorna var projektets måluppfyllelse, arbetsprocessen och nyttan. Den genomfördes i maj 2025.

Stiftsgrupperna

Frågor ställdes till deltagare från stiftsgrupperna, vid Våreld i mars 2025, med skriftliga svar. Det var 14 personer i gruppen som besvarade utvärderingsenkäten, med följande fördelning Lund 2, Göteborg 2, Uppsala 4, Strängnäs 2, Skara 2, Karlstad 1 och Luleå 1. Frågorna fokuserade på Kommunikation, Aktivitet och Nyttan för föreningen.

Styrelsen/projektägaren

KviSk:s styrelse samlades och besvarade utvärderingsfrågor skriftligt i augusti 2025. Vid Våreld 2025 förändrades styrelsens sammansättning och en av deltagarna i projektet ingår numera i styrelsen. Hon deltog inte i styrelsens utvärdering.

Frågorna fokuserade på projektets måluppfyllelse, arbetsprocess och framtid/nyttan.

Resultat

Måloppfyllelse enligt projektplanen

Målen formulerades i projektplanen utifrån det beslut som fattades på Vårld 2022. Planen utarbetades hösten 2022 och godkändes av projektägaren/KviSk:s styrelse i februari 2023.

Mål enligt projektplanen

- Mål 1** Att för Kvinnor i Svenska kyrkan bereda frågor under temat Fred och Klimaträttvisa
- Mål 2** Att föreslå styrelsen till uttalanden, förslag på undertecknande av upprop och/eller debattinlägg
- Mål 3** Att föreslå styrelsen på föreningens deltagande i evenemang och kampanjer
- Mål 4** Att föreslå styrelsen på hur föreningen, både utåt och inåt, bland medlemmarna kan påverka till livsstilsförändringar för klimatets skull
- Mål 5** Att föreslå styrelsen på hur freds- och klimatfrågorna fortsättningsvis ska finnas med i KviSk:s verksamhet

Projektgruppen bedömer att målen i projektplanen har uppnåtts och att vi har genomfört det uppdrag som årsmötet 2022 beslutade om. Bedömningen är att projektet levererat material som svarar mot projektets syfte enligt beslutet, dvs. hur föreningen ska arbeta framåt med fred och klimaträttvisa.

Projektgruppen är nöjd med den slutrapport som sammanställdes och överlämnades. Uppfattningen är att projektet har gjort mer än förväntat under projektiden pga. stort engagemang. Det har skapat förutsättningar för att projektet ska fortleva i föreningen.

I beslutet om projektet framkom att uppdraget var att rapportera till styrelsen, och inte agera själva. Det innebar att projektet inte gjorde egna insatser. Upplägget och lärandet i projektgruppen inspirerade, och flera av projektdeltagarna tog det till sina respektive sammanhang och återberättade tankar och ställningstagande från projektet. Det innebar att projektgruppen fick bekräftelse på att projektets slutsatser var användbara och relevanta.

I gruppens bedömning framkom att projektet skulle kunnat belysa internationella förhållanden mer samt haft extern kommunikation om projektet via styrelsen. En fördjupning skulle kunnat fokusera på Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Det är två omfattande frågor om fred, som hör ihop och är aktuella i samtiden. Det har varit en utmaning att avgränsa materialet.

Styrelsen/projektägaren bedömer att projektet har nått målen som de beskrivs i projektplanen och gjort ett stort och viktigt arbete. Projektet har försett styrelsen och stiftsgrupperna med underlag som ger möjlighet till mer kunskap som grund för att kunna delta i påverkansarbete. Kvinnor i Svenska kyrkans styrelse ser freds- och klimatarbete som ett område där föreningen kan delta då den aktuella frågan svarar mot vår uppgift som kvinnoorganisation med fokus på jämställdhet och kristen tro.

Styrelsen uppger inte att något saknas.

Kommenterad [EN1]: Detta är korrekt - en fundering bara. Vi blev inspirerade av våra möten och det vi lärde oss och flera av oss tog det till sina respektive sammanhang och återberättade resultat från det. Dvs vi fick en del kvitton på att det vi kom fram till var användbara saker.

Arbetsprocessen

I juni 2022 började Gunilla Bäckström att samla intresserade medlemmar från de olika stiftsgrupperna. Det tog lite tid eftersom hon behövde påminna flera gånger om att ansluta till projektet. Det blev slutligen representation från de flesta stiftsgrupperna. Vi delade upp arbetet i en liten arbetsgrupp för planering och ledning av projektet och en större påverkansgrupp, där vi gemensamt bearbetade och skapade allt underlag.

Projektgruppen bedömer att det har varit en välfungerande arbetsgrupp och referensgrupp med väl fördelade roller och stort engagemang. Vi har fungerat bra ihop. Arbetet har breddats genom deltagande från hela landet, det ger styrka och en vidgad syn. Referensgruppen har blivit en del av arbetsgruppen, vi har arbetat ihop. Arbetsprocessen har givit både styrka och mod. Vi har lagt ner tid och energi på studiecirkeln och många digitala samtal och slutrapporten blev bra. Kommunikation och återkoppling samt ordförandeskap har varit mycket bra. Vårt eget intresse, envishet och engagemang har drivit projektet framåt så att målen uppnåtts. Alla har varit engagerade. Studiecirkeln var mycket betydelsefull. Projektets deltagare uttrycker sig i spannet "För stort för mitt engagemang", till flera "Jag är jätteglad att jag sa ja till att vara med".

Ett förbättringsområde är den interna kommunikationsytan i projektgruppen. Det har till viss del upplevts som rörigt i digitala kommunikationstrådar inom projektet, med en blandning av information och händelser. Projektledaruppdraget efter Gunilla blev större än väntat för Elisabeth, men det var av stort värde att någon från stiftsgruppen som motionerade till årsmötet, kunde ta vid och slutföra projektarbetet tillsammans med oss andra.

Vi upplever att KviSk:s styrelse inte varit så engagerade projektägare i projektarbetet. Vi har inte fått till en strukturerad, engagerad dialog och kommunikation med styrelsen om projektets process och resultat. Vår utgångspunkt var att etablera en kontakt med styrelsen genom ett gemensamt deltagande i studiecirkeln. När detta inte gick att genomföra skulle vi tagit initiativ och gjort en tydlig planering med styrelsen om kontakt. Vi kunde insisterat på ordförandes medverkan i några av våra möten för att hålla projektets frågor aktuella i styrelsen.

Styrelsen/projektägaren bedömer att det hade varit önskvärt med en mer regelbunden kontakt och där uppger styrelsen att de är självkritiska.

Framtiden/Nyttan

Projektgruppen uppger att de allra flesta av de som varit delaktiga i projektet vill fortsätta att engagera sig i området, på olika sätt. Projektet fokuserade enligt beslut vid årsmötet 2022, på föreningens arbete framåt med freds- och miljöfrågor. Vi har ställt frågan till oss själva om framtiden. De flesta i projektgruppen vill fortsätta att vara med och bidra på något sätt, beroende på vilka beslut som fattas i styrelsen om upplägget framåt. Just nu finns en osäkerhet vad som blir av projektets förslag. Här följer konkreta exempel på idéer som föreningen kan arbeta vidare med:

- Att försöka hitta samarbetsorganisationer och att göra KviSk:s arbete känt, men att inte låta sig slukas upp utan vara tydlig med KviSk:s engagemang.
- Vi kan prioritera olika områden för fortsatt arbete inom Fred på Jorden.

Kommenterad [EN2]: Avstånd mellan orden för stort.

Kommenterad [EN3]: bl.a. eller ännu hellre bland annat

Kommenterad [EN4]: Kvicks . Om vi ska vara konsekventa.

- Kanske en fortsättning med tips på vad som händer. Just nu diskussion om kyrkans skog. Det behövs kunskap utifrån olika perspektiv.
- Inspiration, berättelser om goda föredömen och lyckade klimatnyheter.
- Könssstymning
- Arbeta vidare med projektets förslag, vi kan bli en grupp av flera engagerade.
- Engagera Sensus för studiecirkel.
- Sprida Klimatpsalmer
- Sprida info om Fredsdiplomering av församlingar Kristna Fredsrörelsen
- Arbeta inom kyrkans politiska organisation för att komma vidare.
- Det krävs mod för att stärka klimat och fred, värna skapelsen. Tillsammans är nyckelordet för mod.

Samarbeta med lokala organisationer som arbetar med samma frågor.
Att alltid ha med fredstänket i alla sammanhang. Att synas och höras.

Prata med varandra, prata Fred.

Styrelsen/projektägaren bedömer att när det gäller relevant kunskap om freds- och klimatarbete har projektet gjort stor nytta i föreningen. Genom studiecirkel inom projektet och även ute i stiftsgrupperna, där vissa hade egna studiecirkel, har kunskap och medvetande höjts och därmed förmåga och vilja till fortsatt arbete.

Nuvarande styrelse anser att projektets förslag till styrelsen är alltför omfattande. Sammantaget ryms de inte inom styrelsens arbete. En lösning kunde vara att utse en grupp, där styrelsen är representerad, vilken får i uppgift att bevaka freds- och klimatområdet utifrån föreningens arbete utifrån stadgarna och jämställdhetsmålen.

Sedan projektet startades har freds- och klimatsituationen i världen förvärrats. Militariseringen går fort, freds- och kvinnoorganisationer har svårare att arbeta. Kvinnor och barn är allt mer utsatta. En kontinuerlig bevakning och kunskapsutveckling är viktig och där hoppas vi att en grupp i föreningen kan ansvara för detta.

Stiftsgruppernas ombud vid Värld redovisar i sina svar att det är mycket viktigt att KviSk är en del av arbetet med fred och miljö. Några noterar också att området är relevant och mycket viktigt särskilt om det också ingår i ett sammanhang med jämställdhet. Världsläget och utsattheten i samhället stärker denna prioritering. En del bland andra viktiga områden och stadgarna motiverar arbetet.

Information och Kommunikation

Ombuden i Värld bearbetade frågor om kommunikation; Har stiftsgruppen tagit del om projektet, under projektiden? Har stiftsgruppen bearbetat/diskuterat Fred på jorden, Fred med jorden? När stiftsgruppen inte träffas regelbundet så blir det svårare med informationsflödet. Värld och Höstglöd har varit källor till information liksom information från deltagare i projektgruppen samt kontaktperson. Stiftgrupper som bedrivit studiecirkel i samarbete med Sensus, uppger att den haft betydelse för information om projektet.

Projektets information via Kvinnoglöd nämndes inte av någon deltagare.

Vi har tolkat svaren som att alla eller nära på alla som svarade, hade tagit del av information om projektet genom föreningen eller stiftsgrupp.

Från stiftsgrupperna får vi flera goda exempel på att stiftsgrupperna har tagit emot projektet på ett engagerat och intresserat sätt. Informationen har lett fram till att stiftsgrupper har fått inspiration och genomfört aktiviteter, bland annat för att öka sin kunskap. Här är exempel på svar från stiftsgrupperna:

- Stiftsgruppen som arrangerade Våreld 2023 i Umeå hade det som tema
- Stiftsgruppens styrelse har planerat en temadag och andra arrangemang i framtiden
- Studiecirkel (5)
- Ja (3)
- Bordssamtal
- Pilgrimsvandring med Fredstema (3)
- Föredrag
- Punkt på styrelsemöten om information (2)

Vi tolkar de sammanställda svaren från stiftsgruppernas ombud, som att det är mycket viktigt att arbetet med fred och miljö ska ingå och synliggöras i föreningens prioriterade områden, i arbetet framåt.

Projektets sammanfattande slutsatser

Målpuppfyllelse

Vi gör en sammanfattande bedömning att målen för projektet enligt beslut och projektplan, har uppnåtts till fullo.

Engagemang

Projektet har skapat engagemang och kunskap om fred och klimatarbete. Projektgruppen har upplevt stort engagemang i att genomföra projektet och kunskapen har ökat i den gruppen. Projektets tydliga struktur med dialog och återkommande bearbetning av kunskap inom området, har varit betydelsefulla faktorer. Just den gemensamma dialogen har varit både stärkande och viktig, här hade det varit mycket värdefullt med en dialog även med projektägaren/styrelsen.

Vi uppfattar också att projektet har skapat visst engagemang inom området i stiftsgrupperna. Vår bedömning är att det beror på projektmedlemmarnas engagemang i sina stiftsgrupper, återkommande kortrapporter i Kvinnoglöd samt Våreld 2023, som fokuserade på området liksom rapporter vid Höstglödsmöten.

Det är av stort värde för det fortsatta engagemanget att ägarskapet är tydligt redan från början.

Framtid/Nytta

Det finns intresse och meningsfullhet i att föreningen fortsatt engagerar sig för fred och klimaträttvisa. Projektet har skapat engagemang och kunskap inom föreningen och frågan som återstår är hur detta ska tas tillvara och bli en grund för föreningens fortsatta verksamhet. Här har projektet och projektägaren olika förslag. Projektet menar att

strukturer behöver etableras och integreras i föreningens styrelsearbete medan styrelsen föreslår en extern grupp som får ansvaret. Den gruppen föreslås få uppdraget att "bevaka freds- och klimatområdet utifrån föreningens arbete utifrån stadgarna och jämställdhetsmålen". Vår bedömning är att förslaget med en sådan grupp är positivt. Den gruppens status och mandat är direkt beroende på att det finns accepterade och uttalade strukturer i styrelsens uppdrag, som är mottagare för gruppens arbete. Projektets mening är dock att framtiden/nyttan för föreningen inte är bevakning av området, utan agerande och kunskapsutveckling inom föreningen.

Det är idag oklart om, när och hur projektets resultat kommer att behandlas inom föreningen. Det är överlämnat till projektägaren/styrelsen i samband med Våreld 2025. En utdragen process från redovisningen i mars 2025 till styrelseförslag och ev. beslut på Våreld i mars 2026, kan riskera att tunna ut det engagemang som projektet skapat. Det är av stor betydelse hur detta engagemang kan hållas levande och växa under tiden.

Projektgruppen

Eva Norström, Birgit Söderström, Elisabeth Löfgren, Christina Bernérus, Marianne Staaf Gälldin, Katarina Losjö, Anne Egnell, Laila Skantz och Margareta Fränne.

Gunilla Bäckström – du finns med oss i stolthet och tacksamhet.